

Міністерство освіти та науки, молоді та спорту України
Міністерство охорони здоров'я
Сумський державний університет
Медичний інституту

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ТЕОРЕТИЧНОЇ ТА ПРАКТИЧНОЇ МЕДИЦИНИ

Topical Issues of Clinical and Theoretical
Medicine

Збірник тез доповідей
III Міжнародної науково-практичної конференції
Студентів та молодих вчених
(Суми, 23-24 квітня 2015 року)

Суми
Сумський державний університет
2015

процесу, автоматизації й модернізації обладнання та має включати індивідуальний, груповий і державний рівні.

ВПЛИВ РІЗНИХ ФАКТОРІВ НА ПРОЯВИ ВТОМИ У ХВОРИХ НА РОЗСІЯНИЙ СКЛЕРОЗ

Сотніков Д.Д., Фурман І.М., Левкович М.А.

Сумський державний університет

Медичний інститут, кафедра нейрохірургії та неврології

Втома, як відчуття надзвичайного виснаження, що не пов'язане з м'язовою слабкістю і наростає протягом дня, притаманна переважній більшості хворих на розсіяний склероз і виявляється навіть на ранніх етапах захворювання за умови мінімальної інвалідизації.

Мета дослідження: вивчити залежність ступеню прояву втоми у хворих на розсіяний склероз від віку і статі хворих, тривалості та перебігу розсіяного склерозу, а також локалізації демієлінізуючого процесу.

Матеріали і методи дослідження. Проведено клініко-неврологічне, нейропсихологічне обстеження та аналіз МРТ-знімків 32 хворих з діагнозом розсіяний склероз та симптомами втоми. Ступінь тяжкості захворювання оцінено за шкалою EDSS Куртцке (Expanded Disability Status Scale), вираженість втоми – за шкалами FSS (Fatigue Severity Scale) та MFIS (Modified Fatigue Impact Scale).

Результати. За шкалою EDSS розсіяний склероз легкого ступеню спостерігався у 18 (56,3%) хворих, середнього ступеню – у 14 (43,7%). Пацієнти тяжкого ступеню інвалідизації до дослідження не залучались. За шкалою FSS втому легкого ступеню діагностовано у 5 (15,6%) пацієнтів, середнього ступеню – у 14 (43,7%), тяжкого – у 13 (40,7%). З використанням шкали MFIS втому легкого ступеню виявлено у 2 (6,2%), середнього ступеню – у 20 (62,5%), тяжкого – у 10 (31,3%) обстежених. Проведений статистичний аналіз виявив достовірне зростання симптомів втоми від віку пацієнтів ($r=0,35$, $p<0,01$), тривалості захворювання ($r=0,3$, $p<0,02$), ступеню тяжкості ($\chi^2=9,6$, $p<0,01$) та за умови ремітуючо-прогресуючого і вторинно-прогресуючого типів перебігу захворювання ($\chi^2=10,4$, $p<0,01$). Залежності втоми від статі пацієнта не виявлено ($\chi^2=4,4$, $p>0,05$).

Симптом втоми середнього та тяжкого ступеню найчастіше виявлявся при локалізації вогнищ демієлінізації у перивентрикулярно-субкортикальних ділянках півкуль – 73,4%, при цьому у 34,2% випадків спостерігалось поєднання з вогнищами ділянки мозолистого тіла, у 22,3% – лобової частки, у 16,9% – іншої локалізації.

Висновки. Симптом втоми різного ступеню визначався у всіх хворих на розсіяний склероз та зростав від віку пацієнтів, тривалості захворювання, при ремітуючо-прогресуючому і вторинно-прогресуючому перебігу та локалізації вогнищ демієлінізації у перивентрикулярно-субкортикальних ділянках.

АНАЛІЗ ПОШИРЕНОСТІ ГОЛОВНОГО БОЛЮ СЕРЕД СТУДЕНТІВ СУМСЬКОГО МЕДИЧНОГО ІНСТИТУТУ

Сотніков Д.Д., Максимова О.С., Сівер М.Ф.

Сумський державний університет

Медичний інститут, кафедра нейрохірургії та неврології

Актуальність. Головний біль є найбільш поширеною скаргою пацієнтів та може бути провідною ознакою більше 45 хвороб. Значна частка осіб із головним болем, особливо молодого віку, не звертаються за спеціалізованою медичною допомогою, а безконтрольно приймають анальгетики, що ускладнює статистичний аналіз фактичної поширеності цефалгій серед населення.

Мета дослідження: виявити поширеність головного болю серед студентів медичного інституту та звернути їх увагу на необхідність диференційованого підходу до лікування.

Матеріали та методи дослідження. Дослідження проводилось на підставі анкетування 388 студентів I – IV курсів медичного інституту СумДУ. Скринінг-анкета для виявлення головного болю включала загальноприйнятні діагностичні критерії первинних і вторинних цефалгій, що розроблені Міжнародним товариством головного болю (2003), а також дані про стать, вік, супутні захворювання, звернення за медичною допомогою.

Результати дослідження. Анкетуванням студентів віком від 17 до 28 років встановлено, що 76,4% з них турбує головний біль: у 70,1% – епізодичні цефалгії, у 6,3% – хронічний перебіг (частота днів на місяць із головним болем більше 15). У 19,5% студентів перші напади головного болю з'явилися у дитячому віці (до 13 років), у 23,4% – після 17 років, а у більшості (57,1%) – у підлітковому віці 13 – 17 років. Серед дівчат поширеність головного болю виявилася значно вище, ніж серед юнаків – 86,7% і 34,7%. Відповідно діагностичним критеріям Міжнародного товариства головного болю, у 56 (14,4%) студентів головний біль відповідав мігрені, у 185 (47,8%) – головному болю напруження та у 147 (37,8%) – вторинним (симптоматичним) цефалгіям, що потребують дообстеження і уточнення. Серед клінічних форм мігрені переважала мігрень без аури – 67,5%, мігрень із аурою становила 8,2%, вірогідна мігрень без аури – 21,2%, вірогідна мігрень із аурою – 3,1%. Згідно МКГБ-II, нечастий епізодичний головний біль напруження (менше 10 нападів за місяць) становив – 71,3%, частий епізодичний головний біль напруження (10-15 нападів за місяць) – 26,2%, хронічний головний біль напруження – 2,5%. З приводу головного болю 71,7% студентів вимушені приймати анальгетики: 49,5% – 1 – 4 рази за місяць, 17,9% – 5 – 9 разів за місяць, 4,3% – більше 10 разів за місяць. Переважна більшість указали на вживання цитрамону, анальгіну, спазмалгону та інших комбінованих анальгетиків, що свідчить про неспецифічний характер лікування.

Висновки. У результаті дослідження виявлена висока поширеність головного болю серед студентів із переважанням первинних цефалгій, а саме, мігрені без аури та епізодичного головного болю напруження. Продемонстрована недостатня інформованість студентів щодо причин головного болю, що відображається у неадекватному симптоматичному лікуванні у більшості випадках.

ПРО ПОХОДЖЕННЯ СЛОВА «СИФІЛІС»

Сулим А.Г., асистент

Аль Баїрмані А.Ф., клінічний ординатор

Сумський державний університет

Кафедра нейрохірургії та неврології з курсом психіатрії, наркології, дерматовенерології, професійних хвороб, клінічної імунології, алергології

Одну з найголовніших венеричних хвороб – сифіліс, різні народи в різні часи називали по-своєму. Так, ще в четвертому столітті нашої ери вірмени називали її Uruk, або Godutün. Трохи пізніше на теренах Європи з'явилися назви Lues venerea [*lues* зараза], Morbus venereus (J. de Bethencourt 1527), Lues. На іншому континенті в ті часи побутувала назва Phirangi roga {санскритська назва 16-го століття: хвороба франків, тобто європейців). Крім того, у Європі хворобу називали ще Morbus gallicus (гальська хвороба), Morbus neapolitaneus (неаполітанська хвороба). Існувала також назва Pudendagra [*pudenda* геніталії; *ágra* агра захват], Mentulagra [*mentula* = penis]. Пізніше з'явилися назви Lustseuche [нім., зараза від задоволення], Franzosenkrankheit [нім., французька хвороба]. В Японії сифіліс здавна звався Yekibuо, тобто «заразна хвороба». У Московському царстві сифіліс називали Французская болезнь (французька хвороба) або Дурная болезнь (погана хвороба). В українській мові багато віків для позначення сифілісу використовувалося слово «пранці», яке, як уявляється, також пов'язане з назвою країни Франції.

Але слово «сифіліс» (Syphilis), яке на сьогодні є основним для позначення хвороби, було уведене в медичний ужиток італійським ученим, філософом та медиком Джироламо Фракасторо (Girolamo Fracastoro, 1483-1553 pp.), який у 1530 році написав поему “De morbo gallico” («Про гальську хворобу»). У передньому слові до цього трактату Фракасторо навів